

MEMORIAŁ
Generał Marii Wittek

oprac. teatru B. Rojca 2014



PWK

AK
Lubuska
Tomasz
Lubelski

brak zdj.

Adres:
Bydgoszcz

++ 1992

BUKIETYŃSKA Janina
ps. "Jędrzej"

38/WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI —

BWKIETYŃSKA Janina

ps. i Jędrzej T. 38 / WSK

I. Materiały dokumentacyjne

✓ I/1 – relacja właściwa k. n. k. 6

I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora —

I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację ✓ 1k.

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”): —

III/1 – dot. rodziny relatora —

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939–1945) —

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 – inne... —

IV. Korespondencja ✓

.....
.....
.....
.....

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] k. 7

VI. Fotografie —

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 Relacja własna

- relacja własna J. Bukietynskij dotycząca lat walki 1939-45,
Bydgoszcz, 1985, mps, k. 5., s. 1-5



R E L A C J A

Uczestniczki walk o niepodległość Polski

I. Dane ogólne

Bukietyńska Janina

ur. 8 lutego 1917r. Wierzbica, pow. Rawa Ruska /Z.S.R.R./

Imiona rodziców: Feliks i Helena z domu Ignatowicz

Środowisko - Ojciec administrator majątku - rolnik /zmarł przed wojną/, matka zajmowała się gospodarstwem domowym i wychowaniem dzieci

Wykształcenie - Gimnazjum ogólnokształcące, rok prawa, przed wojną kursy W.F. i P.W.K., po wojnie kursy księgowości i rachunkowości dla kadry kierowniczej przedsiębiorstw

Obecny adres - Bydgoszcz, ul. Czerkaska 19 m.7 - telefon 41-19-88

II. Okres przedwojenny do 1 września 1939r.

1. Maturę zdałam w 1935r. w Tomaszowie Lubelskim. W gimnazjum już od 1930r. udzielałam się w Z.H.P. pełniąc kolejno funkcje zastępowej, przybocznej i drużynowej. Uczestniczyłam w obozach harcerskich - szkoleniowych, zdobyłam pierwszy stopień instruktorski "drużynowej po próbie".

W 1935r. uczestniczyłam wraz ze swoją drużyną w Międzynarodowym Zlocie w Spale.

Po zdaniu drużyny pod koniec 1935r. zakończyłam moją działalność w Z.H.P. i związałam się z Organizacją Przynależności Wojskowej Kobiet do Obrony Kraju.

2. Informacja o służbie w P.W.K.

Jako uczennica zapisałam się w Tomaszowie Lub. do hufca szkolnego PWK /komendantka hufca - Koberzycka/. w dalszy okres do 1939r. włącznie to zdobywanie i podwyższanie kwalifikacji instruktorki PWK i WF na różnych kursach i obozach, oraz praca w terenie.

Przebieg szkolenia:

Ogólno-wojskowe - hufiec szkolny plus obóz szkoleniowy w Koszewnikach w 1934r. /komendantka obozu Gerz/

Kurs podinstruktorski - Redkowo lipiec 1935r.

Kurs instruktorski PWK III stopnia - Centrum Wyszko-
lenia w Warszawie - wiosna 1936r.

Kurs kwatermistrzowski /?/ - Centr. Wyszko. Warszawa 1937r.

Kurs instruktorski PWK II stopnia - Centr. Wyszko. War-
szawa 1938r.

Kursy W.F.

1. Gier ruchowych - Lublin 1936r.

2. Kurs pływacki - Lublin 1937r.

3. Kurs instruktorski III stopnia W.F. Kielce 1938r.

Przebieg służby

W 1936r. objęłam funkcję komendantki hufca szkolnego w gimnazjum w Tomaszowie Lub. /praca społeczna/.

W początkach 1937r. zostałam zaangażowana jako instruktorka zawodowa - ref.pow. PWK i WF przy K-dzie Pow. PW i WF w Kowlu. Pełniłam równocześnie funkcję K-tki Pow. Funkcję tę przejęłam po st.asp. Gorczyczkiewicz. ✓

W początkach 1939r. zostałam przeniesiona przez Okręg do Łucka na tę samą funkcję.

Jako K-тка Pow. w Łucku brałam udział w zjeździe PWK w marcu 1939r. w Warszawie.

Pełnione funkcje na obozach PWK:

Rok 1936 lipiec - Redłowo - K-тка plut. obóz dla hufców szkolnych

Rok 1937 - Borkowo Kartuskie - K-тка kompanii obóz dla hufców fabrycznych z Łodzi

Rok 1938 sierpień - adiutantka K-tki obozu /Piwońska ? Spała

Rok 1939 styczeń - Delatycze k/Nowogródka - K-тка obozu /drużyn pracy społecznej

Rok 1939 lipiec - Spała - K-тка kompanii na kursie podinstr.

Rok 1939 sierpień - Spała - K-тка plutonu na kursie instr. III st.

Kampania wrześniowa 1939r.

Zakończenie szkolenia na obozie w Spale zostało przyspieszone. Część instruktorek z granicznych DOK jeszcze przed zakończeniem turnusu została odwołana do swoich okręgów /między innymi moja K-тка kompanii Zawadzka Elżbieta.

Ja pozostałam w Spale do 31 sierpnia w grupie likwidującej obóz. /od uciekinierów już w Łucku dowiedziałam się, że obóz w Spale Niemcy zbombardowali aże w dniu 1 września/ Wybuch wojny zastał mnie na stacji kolejowej w Skarżysku, gdzie miałam przesiadkę w drodze do Łucka. Na miejsce dotarłam bez żadnych przeszkód. Po powrocie zameldowałam się natychmiast w K-dzie Pow. PW i u K-ty garnizonu, zgłaszając gotowość PWK do wykonania potrzebnych zadań.

W pierwszym rzucie dziewczęta z hufców zostały skierowane do obsługi centrali telefonicznej w koszarach, pomagały w uruchomieniu i obsłudze bufetów ruchomych organizowanych przez koło lokalne PWK dla przejeżdżającego wojska.

Pewiaczki bez przydziału zgłaszały swoją dyspozycyjność w K-dzie PW i były kierowane do prac zgodnie z potrzebami chwili.

Do 17 września pełniłam obowiązki służbowe będąc w stałym kontakcie z przewodn. koła lokalnego PWK Gołębiowską i K-tem garnizonu. /major Piekło ?/

Przez Łuck przewalała się fala uchodźców, wojska, ewakuujących się władz. Zaczęły się codzienne naloty i bombardowanie miasta. Niemcy do Łucka nie dotarli a 17 września skończyły się naloty - w granice naszego państwa wkroczyły wojska radzieckie.

Nie mogłam się pogodzić z klęską wrześniową, nic mnie już z Łuckiem nie wiązało. /rodzina pozostała w Tomaszowie Lub./ Szukając kontaktów z władzami PWK dotarłam do Lwowa, trafiłam na ul. Zadwurzzańską i tutaj P.H. Wąsilewska udzieliła mi schronienia.

Na Zadwurzańskiej u pp. Dobrowolskich mieszkali już inni uchodźcy P. Wanda Wasilewska z mężem i córką oraz kilka instruktorek PWK
✓ a między innymi Zawadzka Elżbieta, z którą w jakże innych warunkach rozstałam się w Spale.

My wszyscy mieszkańcy tworzyliśmy swoisty kołchoz. Część z nas zdobywała żywność - chodziła po zakupy do kilometrowych ogonków, część gotowała, sprzątała itp.

W początkach października wraz ze swoimi instruktorkami opuściła Lwów, kierując się na śląsk p. Elżbieta Zawadzka. Ja w kilka dni potem odnalazłam na politechnice brata i przenieśliśmy się do niego na sąsiednią ulicę.

Na moje usilne nalegania aby "coś zrobić" p. H. Wasilewska skierowała mnie do p. Władysławy Piechockiej st. instr. PWK ✓

Okres okupacji

1. Praca zawodowa, środki utrzymania

Do stycznia 1940r. mieszkalam we Lwowie z bratem Bronisławem, on kończył studia na politechnice, ja próbowałam kontynuować studia na uniwersytecie. Utrzymywaliśmy się z doraźnych zarobków, sprzedając garderoby itp.

Do domu rodzinnego w Tomaszowie Lub. powróciłam przez "białą granicę" w początkach lutego 1940r. Dom był częściowo zniszczony przez działania wojenne ale matka, siostra i pozostali dwaj bracia cali i zdrowi. Pracowaliśmy wspólnie na utrzymanie rodziny. Ja z młodszym bratem Kazimierzem do czerwca 1941r. prowadziliśmy sklep spożywczy.

W czerwcu 1940r. ~~xxx~~ został aresztowany a następnie wywieziony do Oranienburga - Sachsenhausen /obóz koncentracyjny/ mój starszy brat Marian. W rok później zdołał uciec przed aresztowaniem młodszy brat Kazimierz. Pozostałam z matką i młodszą siostrą, którym musiałam zabezpieczyć utrzymanie.

Zlikwidowałam sklep i zajęłam się prowadzeniem małego gospodarstwa rolnego, które posiadaliśmy pod Tomaszowem. Jako rolnik pracowałam do zakończenia wojny.

2. Praca w konspiracji

Do konspiracji wstąpiłam w październiku 1939r. we Lwowie. Wprowadziła mnie instruktorka PWK Władysława Piechocka. Ona była moją przełożoną, od niej otrzymywałam zadania do wykonania, jej składałam meldunki z wykonania zadań. Z jej polecenia wyjeżdżałam na Wołyń kilkakrotnie. Jeździłam pod wskazane adresy, odszukiwałam moich znajomych dla nawiązania kontaktów. Kiedyś zawiozłam do kilku miast ulotki /bite na powielaczu/ innym razem do Równego zostałam skierowana do p. Rojanowej, dyrektorki szkoły zawodowej - przedwojennej działaczki PWK, której wręczyłam 40 tys. zł na pomoc w dożywianiu uchodźców.

Szkoła kierowana przez p. Rojanową była czynna od 1 września 39r. i pod kierownictwem dyrekcji i grona nauczycielskiego działała jako placówka społeczna pod potrzeby chwili. Młodzież działu krawieckiego szyła bieliznę szpitalną, młodzież działu gospodarczego zajmowała się żywieniem uchodźców. Część posiłków wydawano bezpłatnie. Otoczono też opieką rannych przebywających w szpitalu.

Szkoła była czynna do końca 39r. W początkach 1940r. p. Rojanową wraz z mężem wywieziono do Kazakstanu.

W połowie grudnia 39r. zostałam wysłana jako kurier do Czerniowic. Dotarłam szczęśliwie do Sniatyna, zatrzymałam się u zaufanego przewodnika, czekając na odpowiednią okazję. Przesiedziałam tam do Nowego Roku. Kilkakrotnie próbowałam przekroczyć granicę, niestety bezskutecznie. Nikt w tym czasie granicy nie przeszedł, były tylko ofiary. Przewodnik odmówił dalszej pomocy. Wróciłam niepyszna do Lwowa. Było to moje pierwsze nie wykonane zadanie /P.Piechocka pocieszała mnie jak mogła/.

3. W lutym po powrocie do domu w Tomaszowie Lub. starałam się nawiązać kontakty organizacyjne. Między innymi byłam w Zamościu u p.Kabasówny, naucz.W.P. i instruktorki PWK, w Warszawie /wystawa obrazów - punkt kontaktowy otrzymany we Lwowie/.

Zacząłam organizować pracę kobiet w Z.W.Z. w Tomaszowie Lub.

Pierwszymi współpracowniczkami były :

- Ukol.szkolna Leokadia Gielecka - instr.PWK "Żaba", "Jaga"
- " " Kazimiera Graboniowa, absolwentka gimnazjum tomasz.
- Janina Łuczyńska - nauczycielka
- Janina Bzdęga "Jeż" - nauczycielka

Prowadziłyśmy wywiad i kolportaż prasy podziemnej. W swoim sklepie miałam punkt pocztowy i kontaktowy.

Pod koniec 41r. ówczesny komendant obwodu kpt.rezerwy Władysław Surowiec /z którym byłam w kontakcie na codzień/ zaproponował mi przyjęcie funkcji referentki WSK Obwodu A.K. Tomaszów Lub. i organizowanie w powiecie placówek WSK.

Funkcję tę pełniłam do zakończenia działań wojennych.

Jako referentka WSK byłam podporządkowana funkcyjnie Komendantowi Obwodu AK /od 1942r. do wyzwolenia - oficer zawodowy mjr Wilhelm Szczepankiewicz "Drugak", organizacyjnie szefowi WSK Okręg Lublin.

Dziąkałam pod pseudonimem "Jędrzej" /przez krótki okres "Zawieja"/ Organizowałam werbunek członkin, szkolenie, zaopatrzenie /szczególnie sanitarne/ prowadziłam instruktaż w placówkach terenowych WSK, kierowałam poszczególne członkinie lub zespoły do wykonania zadań, powierzonych przez Komendanta Obwodu, niektóre zadania wykonywałam osobiście.

Współpracowałam z komendantami rejonów i grup partyzanckich "Wiktora" i "Polakowskiego" /kpt Jachymek i kpt Warda/ oraz szefem sanitarnym obwodu "Tyńskim" /Dr.Jabłoński/.

Akcja wysiedleńcza Zamoyszczyzny, która objęła część obwodu Tomaszów Lub.a w ślad za tym wzmożony ruch partyzancki, akcje pacyfikacyjne, walki obronne przed bandami UPA kształtowały warunki i potrzeby działania AK maksymalnie, którego część stanowiły kobiety WSK.

Relację o działalności WSK Obwód Tomaszów Lub. "Tarnina" Okręg Lublin opisałam w początkach 1975r. i dnia 17.3.75r. wysłałam na adres Polskiego Towarzystwa Historycznego Komisji Historii Kobiet w walce o niepodległość w Warszawie.

4. Okres powojenny

Po zakończeniu działań wojennych i powrocie brata z obozu koncentracyjnego wyjechałam z Tomaszowa Lub. i ostatecznie osiedliłam się w Bydgoszczy, gdzie do tej pory zamieszkuję.

Od stycznia 1946r. podjęłam pracę w Polskim Czerwonym Krzyżu Okręg Pomorski, Bydgoszcz jako instruktorka okręgowa. W tym charakterze pracowałam do końca września 1947r.

Od października 1947r. pracowałam w wojewódzkich przedsiębiorstwach handlowych, podległych Centrali Tekstylniej, kolejno jako st.księgowy, główny księgowy, z-ca dyrektora.

W związku ze złym stanem zdrowia przeszłam od 1.4.1974r. na rentę inwalidzką. /Jestem inwalidą II-ej grupy/

Za udział w walce czynnej z okupantem otrzymałam w 1943r. Srebrny Krzyż Zasługi z Mieczami /nie weryfikowałam/ oraz Medal Wojska i Krzyż Armii Krajowej.

Otrzymałam również odznaczenia nadane przez Radę Państwa P.R.L.
Srebrny Krzyż Zasługi /1957r./
Krzyż Partyzancki /1982r./
Medal Zwycięstwa i Wolności /1982r./

Bydgoszcz, dnia 19 marca 1985r.

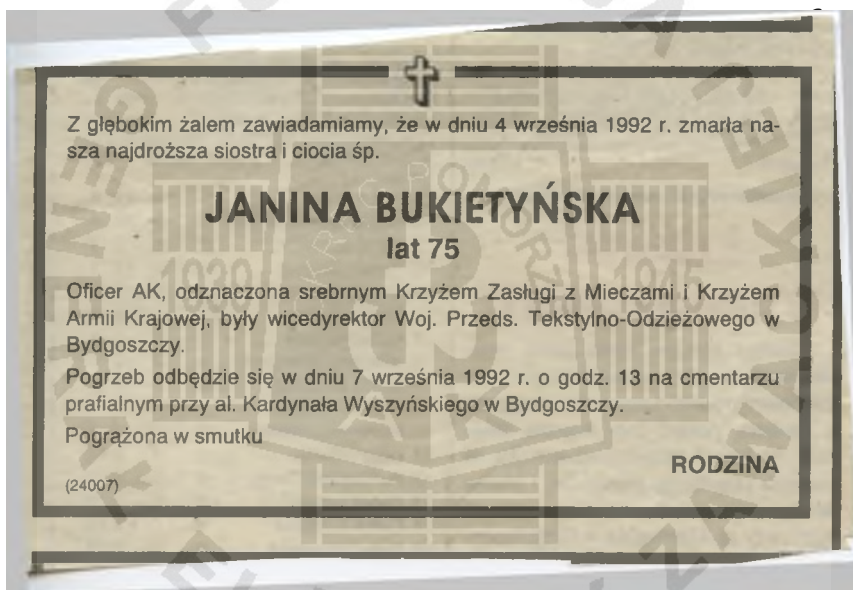

/Janina Bukietyńska/



II. Materiały uzupełniające relację

- Nekrolog J. Bakietyńskiego, 1992, k. 1.





IV. Korespondencja.

- 25.03.1985. Podręcznik listy Jolanty Białotyńskiej do E. Zawackiej. A-5, k. 1-2, 1.



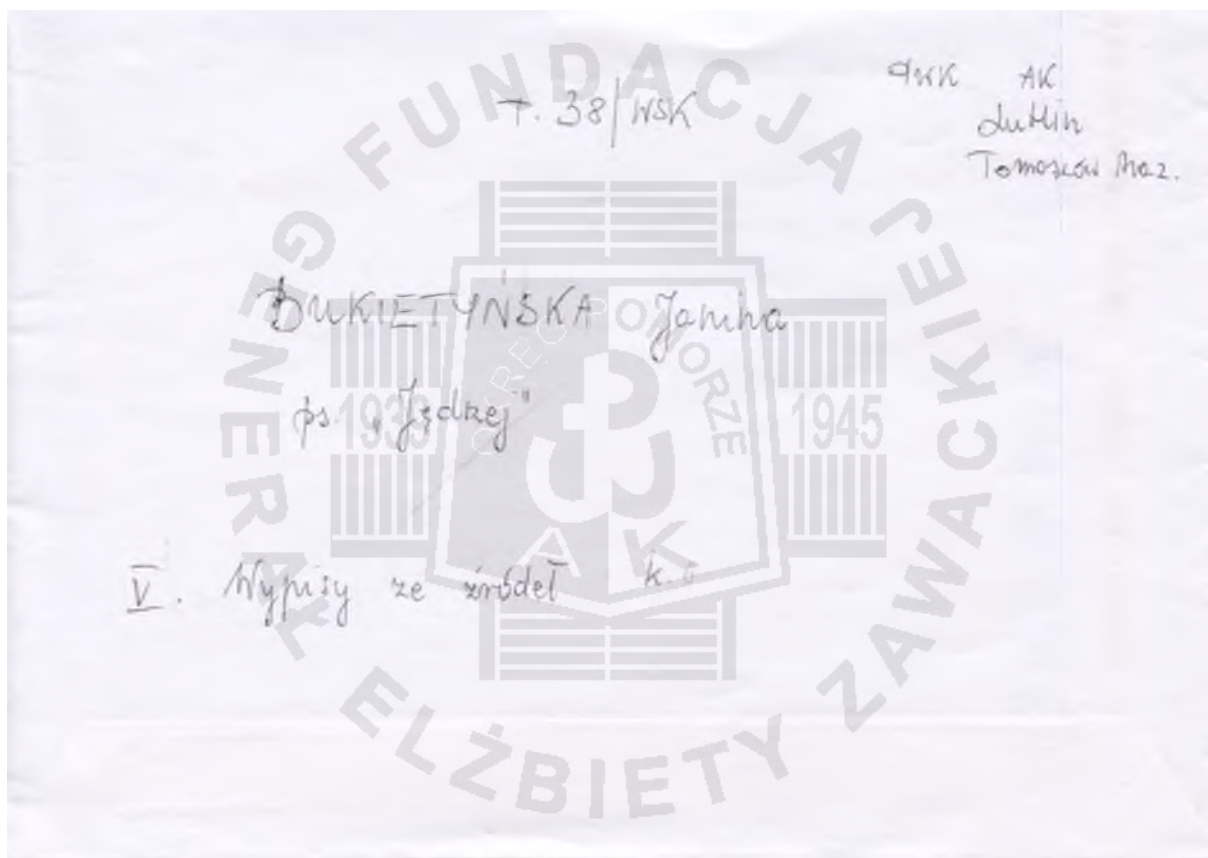
3

Bydgoszcz 25. 3. 85r

Wielami Eku.

Na apel Pokalowej procytam Ci moje słowa.
Z okazji zbliżającego się dnia zyczeń wiede
pamięć i wrodliwy państwa
Serdce moje podrobnemu

Janka B.



1
Lmela N. - the Bukhit

od lutego 39

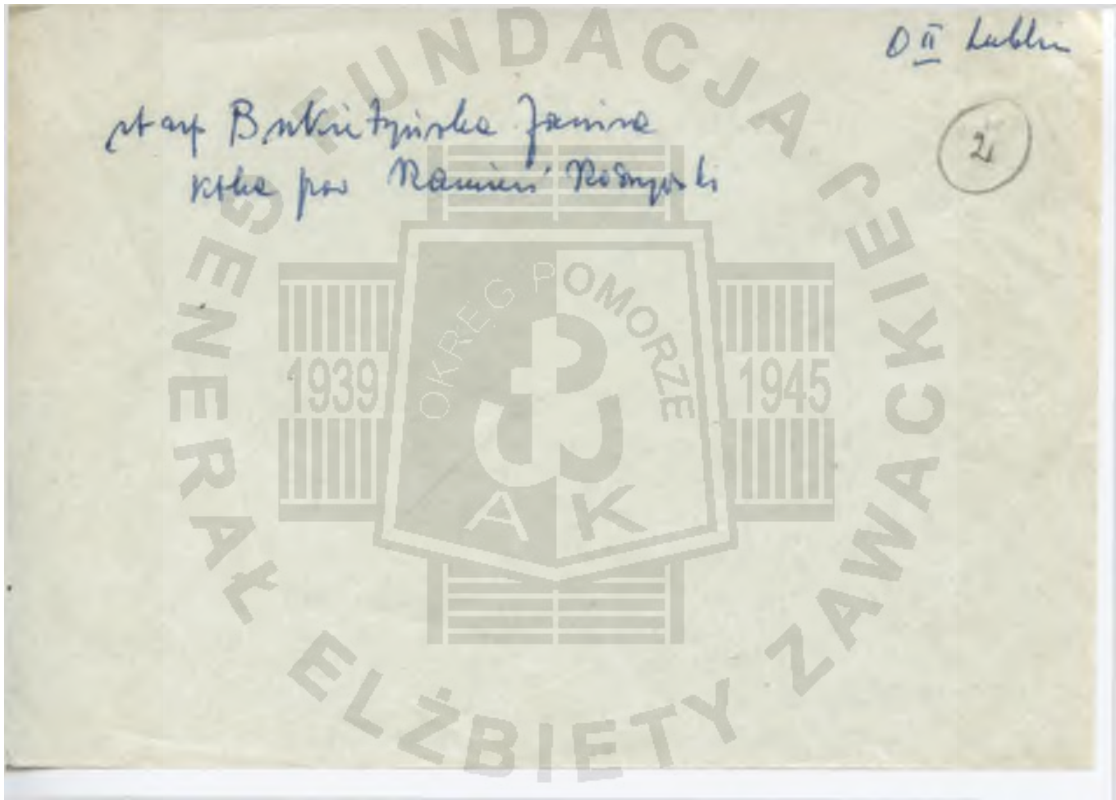
moją rodzinną przedsiębiorstwo w tutejszym
Karel . Marzec 7 1931 na Stolarstwie
Kata dot. Admirał Zbort, N. - the
Rubicke zime stawy

Kata dot. w tutejszym parku
Yrene Galskiarstwie
miesz. w m. woj w tutejszym
Marzec 1935:

umianke o tutejszym w Kromce w Brilokym

W zachwacie 1985-06-25 spotkałem

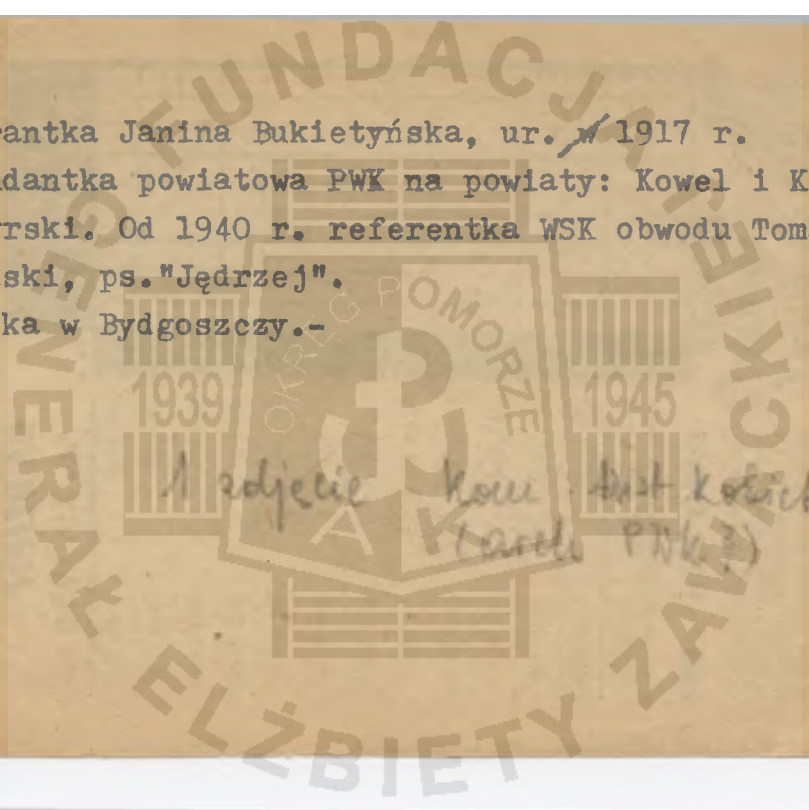
b. przewodniczącego Zarządu Kata dot w tutejszym
nie przypominam sobie Bukhitynickij (moim
Bukh. była tam ze tutejszym)



3

Aspirantka Janina Bukietyńska, ur. 1917 r.
Komendantka powiatowa PWK na powiaty: Kowel i Kamień
Koszyński. Od 1940 r. referentka WSK obwodu Tomaszów
Lubelski, ps. "Jędrzej".
Mieszka w Bydgoszczy.-

Hsz.



1 zdjęcie Kow. Dist. Kow. (Kow. PWK?)

4 "i"

of WSK

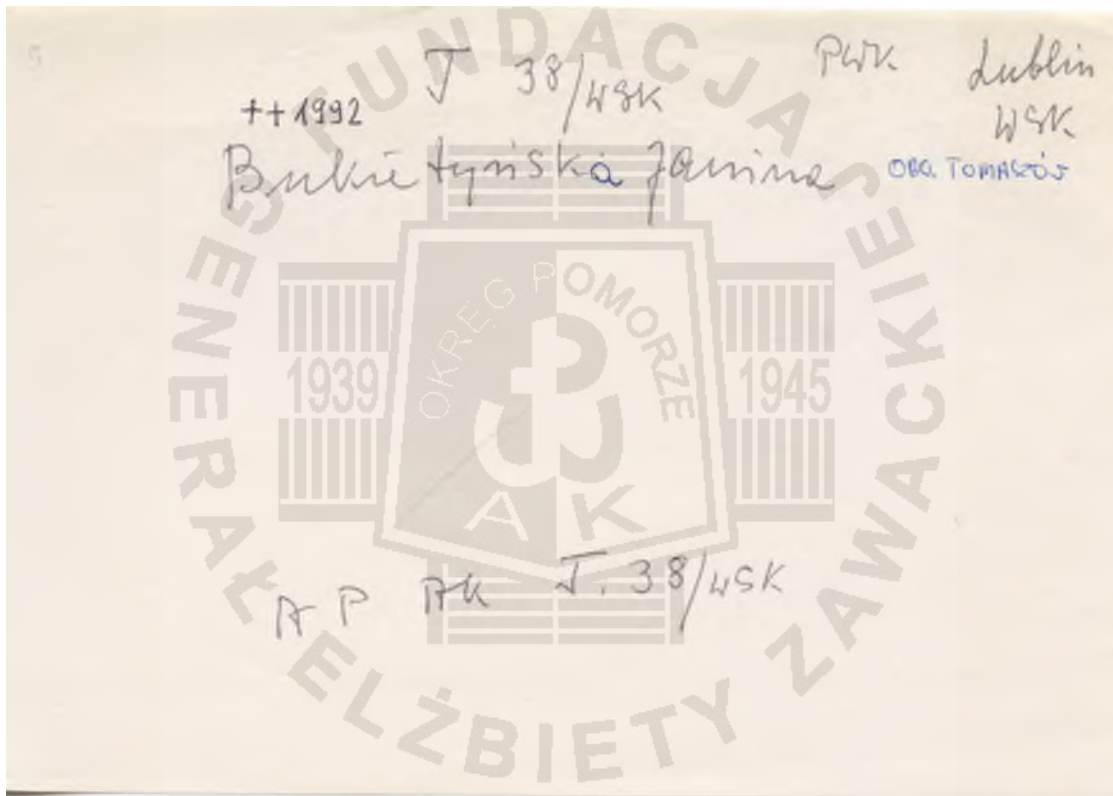
AK
okr. Lublin
Ob. Tomaszów

BUMIETYŃSKA Genina
ps "Jedzej"

Referentka WSK, obwód Tomaszów Lubelski,
okres służby od wiosny 1943 do lipca 1944.

Zob. Ceban, Mienkowski, AK Lublin, Nr 226

Zob.



b ^{45 PWK} Aspirantka Janina Bukietyńska, ur. w 1917 r. ^{OBWÓD TOMASZÓW AK LUBLIN}
Komendantka powiatowa PWK na powiaty:
Kowel i Kamień Koszyński. Od 1940 r. referentka
WSK obwodu Tomaszów Lubelski ps. "Jędrzej"
Mieszkała w Bydgoszczy

HW

2

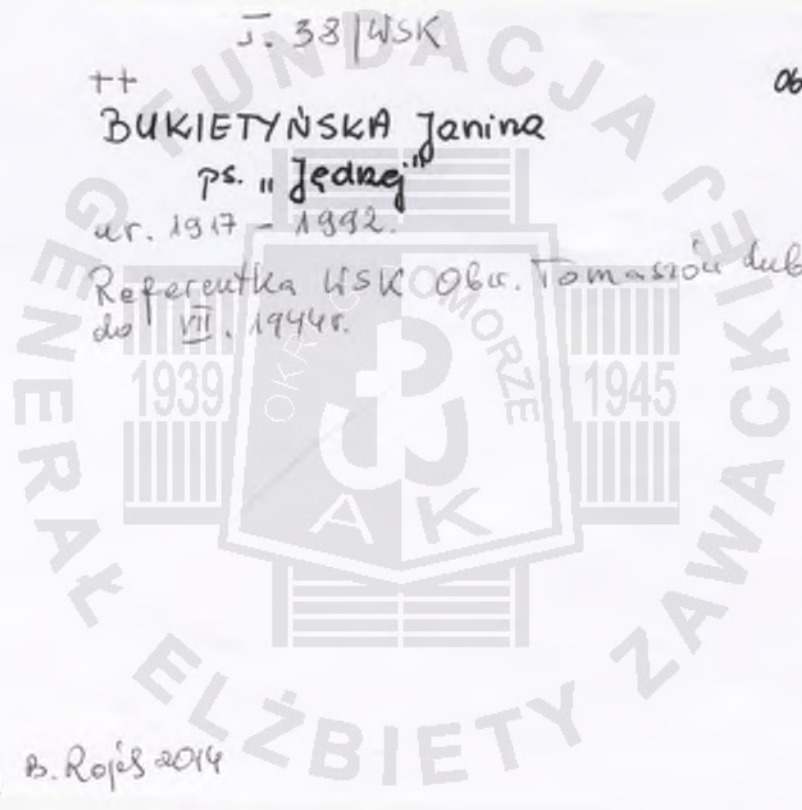
J. 33/WSK

++

BUKIETYŃSKA Janina
ps. "Jedna"
ur. 1917 - 1992.

PKK
WSK
Obóz Tomaszów
Lubelski

Referentka WSK Obóz Tomaszów Lub. od 1940
do VII, 1944r.



MP 1108, B. Rojś 2014



Dukietyńska Janina